

H3 – Søernes nærmiljø

Formål: En høj mælkeproduktion kræver, at soen er veltilpas. Soen skal let kunne rejse, lægge og hvile sig. Den skal have mulighed for høj foder- og vandoptagelse, og der må ikke være for varmt.



- 1. Justering af fareboksen:** Boksen skal til en hver tid justeres til soens størrelse, så soen kan rejse, lægge og hvile sig ubesværet.

- **Ved indsættelse i farestalden:** Soen skal have god plads.
- **Dagen før forventet faring:** Boksen justeres ind, så færre grise klemmes.
- **Fra 2-4 dage efter faring:** Boksen justeres ud, så so og pattegrise får god plads.

- 2. Temperatur:** Soen producerer bedst ved en temperatur mellem 18 og 20 °C. Omkring faring har pattegrisene behov for meget varme, så de afkøles mindst muligt.

Faktaboks

Søer er forskellige. Kig på hver so i forbindelse med det daglige tilsyn og juster boksen samt rode- og beskæftigelsesmateriale.

Anbefalet strategi for rumtemperatur i farestalde

Staldindretning og drift	Før faring	Faring til dag 4	Dag 4-14	Dag 4 til frav.
Sektioneret - Diffus ventilation - Delvist spaltegulv - Gulvvarme i pattegrisehuler	18-20 °C	20-22 °C	Nedtrapning med ca. 0,3 °C pr. dag	17-18 °C
Stråleventilation	18-20 °C	20-22 °C ¹	18-20 °C ¹	18-20 °C ¹
Sektionerede farestalde – fuldspaltegulv	18-20 °C	22-23 °C	20-22 °C	20 °C
Ikke sektionerede farestalde (kontinuert drift) – alle ventilationstyper	19-20 °C	19-20 °C	-	-

1) Afhængig af ventilationsydelse samt udetemperatur og dermed nærmiljøet i stien. Der skal altid være trækfrit i pattegrisehulen.

- 3. Redebygningsmateriale samt rode-beskæftigelsesmateriale:**

- Tildel halm eller andet egnet redebygningsmateriale fra indsættelse.
- Efter faring skal soen have adgang til rode- og beskæftigelsesmateriale.
- Søerne har individuelle behov.

H3 – Søernes nærmiljø

2.	Før faring ventileres primært efter soens behov. Når søerne farer ventileres både efter søerne og pattegrisenes behov. Efter faring ventileres efter soens behov, da pattegrisene kan søge varmen i hulen. Temperatur- (/fugt) - føleren skal sidde i nærheden af søernes opholdszone. Hvis føleren hænger for tæt på luftindtaget, registreres en lavere temperatur end i søernes opholdszone. Denne fejlmåling medfører lavere ventilation end tilsigtet. Ventilationen i farestalden styres ud fra staldens temperatur og fugtighed. Temperaturen kontrolleres med et overfladetermometer på en inventarside. Rumtemperaturen sænkes i løbet af diegivningsperioden, hvor søernes varmeproduktion stiger på grund af den stigende foderoptagelse og øget stofskifte i forbindelse med den store mælkeproduktion. Hvis det bliver for koldt i stalden, er det svært at opnå en høj nok temperatur i pattegrisehulen og soens og yverets sundhed trues. Hvis temperaturen er for høj, falder søernes foderoptagelse og dermed nedsættes mælkeproduktionen. Samtidig skal soen bruge energi på at komme af med varmen. Desuden øges risikoen for ihjellagte grise, idet grisene ikke er motiverede for at anvende hulen optimalt. Endelig vil risikoen for skuldersår øges, fordi søerne pjasker med vandet og gulvet bliver fugtigt. Der er flere metoder til at nedsætte temperaturen i søernes opholdszone: • Øg lufthastigheden i opholdszonen (uden at det giver træk ved pattegrisene). • Køl luften med fx højtryksskøling. • Tilfør luft i søernes opholdszone.
3.	1-2 dage før forventet faring begynder soen at bygge rede. Adgang til redebygningsmateriale før faring reducerer faringslængden. En kortere faring reducerer antallet af dødfødte grise, og søerne kommer hurtigere over faringen. Lovgivningen foreskriver, at søerne skal have passende redebygningsmateriale i tilstrækkelige mængder i ugen op til faring Efter faring skal soen have adgang til rode- beskæftigelsesmateriale.